

детергентів піноутворююча здатність залишалась в межах відповідно до діючої нормативної документації України протягом 2 років зберігання при кімнатній температурі та в прохолодному місці.

Отримані результати досліджень були закладені в розроблену нормативну документацію, а саме ТУ 24.5-31240335-002:2007 «Засоби косметичні для догляду та очищення поверхні шкіри» та отримано гігієнічний висновок санітарно-епідеміологічної експертизи, який регламентує якість і безпеку розробленого дитячого шампуню у процесі приготування, застосування та зберігання.

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ВОДНОГО ЕКСТРАКТУ САПРОПЕЛЮ

Струс О.Є., Половко Н.П.

Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, м. Львів, Україна

**Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна*

polovko.nat@mail.ru

Властивості сапропелів визначаються зольною частиною (карбонати, фосфати, кремнезем, сполуки заліза та ін.) і органічними речовинами, вміст яких в сапропелі складає 15-95 % маси сухої речовини.

Органічні речовини представлені бітумоїдами, вуглеводневим комплексом (геміцелюлози і целюлози), гуміновими речовинами (гуміновими кислотами, фульвокислотами), залишком, що не гідролізуються. Гумінові кислоти є основною групою біологічно активних речовин у сапропелях, їх вміст коливається в межах від 4-9 до 50-60 % від вмісту органічних речовин. Також у складі органічного компоненту знайдені каротин, хлорофіл, ксантофіли, стерини, органічні кислоти, спирти, гормоноподібні речовини, ферменти, вітаміни групи В (В₁, В₂, В₆, В₁₂), С, Е, Р та ін. У сапропелях виділено 17 амінокислот (лізин, аргінін, метіонин, лейцин та ін.).

Для отримання екстракту в якості сировини використовували сапропель родовища Прибич Волинської області.

Метою роботи була стандартизація водного екстракту сапропелю.

Матеріали та методи. Екстракт отримували шляхом обробки обезводненого сапропелю 0,1 н розчином калію гідроксиду у водному середовищі при співвідношенні сапропелю і води 1:1 з рН не більше 10 з одночасною гомогенізацією отриманої суміші при 90° С протягом 2 год з наступною додаванням соляної кислоти з масовою долею 10 % до рН 6,8-7,0. Отриманий водний екстракт сапропелю стандартизували за наступними показниками: органолептичні показники (зовнішній вигляд, колір, запах, консистенція), водневим показником рН, масовою

часткою сухого залишку, вмісту органічної речовини та кількісним вмістом гумусових речовин (фульво і гумінових кислот). Для дослідження кількісного вмісту гумусових речовин розроблена методика визначення вуглецю гравіметричним методом.

Результати. За узагальненими результатами досліджень в проект ТУ на екстракт сапропелю запропоновано включити наступні характеристики та норми: зовнішній вигляд – однорідна рідина; колір – темно-сірий; запах – специфічний (грунтовий); рН 4,5-7,5; вміст органічної речовини в перерахунку на суху речовину, не менше – 50 %, масова частка сухого залишку, не менше – 5 %; вуглець гумусових речовин, не менше – 0,7-1,2 %.

ЕФІРНА ОЛІЯ РОСЛИН РОДУ *IRIS* У СКЛАДІ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ

Михайленко О.О., Ковальов С.В., Нестеренко Т.А.

Кафедра ботаніки,

Кафедра нутріциології та фармацевтичної броматології

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

z_ola07@mail.ru

Рослини роду Ірис (Півники, *Iris*) родини *Iridaceae* відомі, як декоративні трав'янисті рослини, що широко використовуються у селекції. Півники здавна застосовуються у народній медицині як протизапальний, сечогінний, глистогінний, тонізуючий, антиоксидантний та імуномодулюючий засіб; відвари з кореневищ використовують для укріплення волосся, виведення веснянок та зморшок на лиці; лікування захворювань шкіри та підшкірної жирової клітковини. Фармакологічна дія півників зумовлена цілим спектром біологічно активних речовин. Іриси містять біофлавоноїди, органічні кислоти, ефірну олію, сапоніни, дубильні речовини, що знижують активність сальних залоз, зменшують запальні процеси та нормалізують ліпідний обмін.

З кореневищ півників (*I. florentina*, *I. germanica*, *I. pallida*) під загальною назвою «фіалковий корінь», отримують ірисову олію з запахом фіалки, що має вигляд напівтвердої маси жовтого кольору і називається «ірис-конкрет». Ефірну олію півників з кореневищ використовують у парфумерії для виробництва парфумів та одеколонів вищої якості ("Chanel №19", "Extravagance d`Amarige" від Givenchy, "Champs-Elysees" від Guerlain, "Ghost summer breeze" від Ghost). Також рекомендовано наносити ефірну олію на рефлекторні точки, у якості лікувальних парфумів; також при масажі та у складі кремів.

Екстракт кореневищ півників допомагає утримувати вологу, тому його часто застосовують у зволожуючих косметичних засобах для догляду за шкірою лица та тіла. *I. florentina* застосовують в косметичних засобах проти акне (Faberlic, Lacrima), кремі для лица